

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W USTRONIU ZA ROK 2004

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu działał w 2004 roku w oparciu o:

Ustawę z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminy (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. nr 142 poz.1591)

- Ustawę o pomocy społecznej z dnia 29 listopada 1990 r. (tekst jednolity DZ. U. Nr 64 poz.414 z 1998 r. – z późniejszymi zmianami)

- Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (DZ.U. nr 64 poz. 593 z póź. zm.)

- Ustawę o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (DZ.U. nr 228 poz.2255 z póź, zm.)

- Ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 10 października 1998 r. (t.j. Dz.U. nr 137 poz.887 z 1998 r. z póź. zm.)

- Ustawę o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia z dnia 23 stycznia 2003 r. (Dz.U. nr 45 poz. 391 z 2003 r.)

- Ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz.U. nr 210 poz.2135 z 2004 r.)

- Uchwałę Rady Miejskiej w Ustroniu nr IX/51/90 w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej

- Uchwałę Rady Miejskiej Uzdrowiska Ustroń nr XX/177/2004 z dnia 27 maja 2004 roku w sprawie uchwalenia statutu MOPS w Ustroniu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu mieści się przy ulicy M. Konopnickiej 40.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

1. ubóstwa
2. sieroctwa
3. bezdomności
4. bezrobocia
5. niepełnosprawności
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby
7. przemocy w rodzinie
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności

9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
13. alkoholizmu lub narkomanii
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej

Do 30 kwietnia 2004 r. wysokość dochodu uprawniająca do świadczeń z pomocy społecznej nie mogła przekroczyć:

- na osobę samotnie gospodarującą: 461 zł.
  - na pierwszą osobę w rodzinie: 418 zł.
  - na drugą i dalsze osoby w rodzinie powyżej 15 lat: 294 zł.
  - na każdą osobę w rodzinie poniżej 15 lat: 210 zł..
- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z wyżej wymienionych okoliczności (od 2 do15)

Zgodnie z mową ustawa o pomocy społecznej, która weszła w życie od 1 maja 2004 r. wysokość dochodu uprawniająca do świadczeń z pomocy społecznej nie może przekroczyć:

- na osobę samotnie gospodarującą: 461 zł.
  - na osobę w rodzinie: 316 zł.
- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z wyżej wymienionych okoliczności (od 2 do15)

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez gminy do 30 kwietnia 2004 r. należały:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i celowych specjalnych;
- przyznawanie pomocy rzeczowej;
- przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie;
- udzielenie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- prowadzenie Domów Pomocy Społecznej;
- udzielenie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- praca socjalna;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- zapewnienie środków na wynagrodzenia dla pracowników;

Od 1 maja 2004 r. zadania własne gminy to:

- udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku, oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych ;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- praca socjalna;
- sporządzanie sprawozdawczości w tym również w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu informatycznego;
- utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Zadania zlecone gminie do 30 kwietnia 2004 r. obejmowały:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, stałych wyrównawczych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, gwarantowanych okresowych i specjalnych okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków z tytułu ochrony macierzyństwa;
- opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;
- przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego;
- zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw (przyznawanie zasiłków z tytułu ochrony macierzyństwa, zasiłki rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne, pomoc dla kombatantów).

Zadania zlecone gminie, od 1 maja 2004 r. obejmują:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W 2004 roku Ośrodek Pomocy Społecznej wydał na:

Świadczenia z pomocy społecznej w ramach zadań własnych : **267.587 zł.**(w tym dotacja 37.378 zł)

Świadczenia z pomocy społecznej w ramach zadań zleconych: **121.018 zł.**

Świadczenia z tytułu realizacji świadczeń rodzinnych : **1.192.784 zł**

W ramach zadań zleconych opłacono i zrealizowano świadczenia na łączną kwotę **121.018 zł.**

Wypłacono 190 zasiłków stałych na kwotę 68.706 zł.

Wypłacono 68 zasiłków stałych wyrównawczych na kwotę 21.555 zł.

Wypłacono 13 świadczeń w formie zasiłku okresowego gwarantowanego na kwotę 5.163 zł.

Wypłacono 26 świadczeń z tytułu ochrony macierzyństwa na kwotę 6.521 zł.

Wypłacono 4 zasiłki rodzinne na kwotę 298 zł.

Wypłacono 12 zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę 1.718 zł.

Opłacono 71 składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę 9.651 zł.

Opłacono 239 składek na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 7.406 zł.

W ramach zadań własnych opłacono i zrealizowano świadczenia na łączną kwotę **267.587 zł.**

Przyznano różnego rodzaju zasiłki celowe na łączną kwotę 154.479 zł. – z przeznaczeniem na: zakup żywności, lekarstw, opału, odzieży, artykułów szkolnych, pokrycie kosztów energii elektrycznej, gazu i wody, remontu mieszkania, oraz inne niezbędne potrzeby bytowe.

W miesiącu grudniu przyznano pomoc w formie rzeczowej o łącznej wartości 10.830 zł. w postaci 198 paczek dla dzieci.

Oprócz tego pokryto koszty pobytu 1 osoby w Domu Pomocy Społecznej (na podstawie postanowienia sądu), zakupu biletów na przejazd PKP do 100 km oraz dowozu dzieci na letni wypoczynek.

Przyznano zasiłki okresowe na łączną kwotę 23.000 zł.

Ogólny koszt dożywiania dzieci i młodzieży: 90.108 zł.

Opłacono dożywianie dla 221 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na kwotę 69.365 zł (w tym dotacja z rezerwy budżetowej państwa 14.387 zł.) za co wydano 26.216 gorących posiłków.

6 dzieciom opłacano wyżywienie w szkołach ponadgimnazjalnych na kwotę 3.613 zł.

W przedszkolach dożywianiem było objętych 66 dzieci, a koszt wyniósł 17.130 zł, co daje 5963 posiłków.

Zapewniono opiekę 18 osobom w formie usług opiekuńczych, ze względu na potrzebę wsparcia ich w zaspakajaniu podstawowych potrzeb bytowych. Od 1 lipca 2004 r. na podstawie wydanych przez nasz Ośrodek decyzji, realizacją tych usług zajmuje się Miejski Dom Spokojnej Starości w Ustroniu.

W przypadkach osób wymagających całodobowej opieki, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej. Do Domów Pomocy Społecznej skierowano 4 osoby.

Podjęto działania, które przyniosły efekt w postaci wysłania na koszt Śląskiego Kuratorium Oświaty w Katowicach 19 dzieci na letni wypoczynek w Lublińcu i Ustce. Inne dzieci skorzystały

z wycieczki organizowanej przez Fundację św. Antoniego. Niektóre z nich wyposażyliśmy w niezbędne artykuły (ubrania, obuwie i inne).

Wprowadzenie rządowego programu wyrównywania startu szkolnego uczniów rozpoczynających naukę w szkole podstawowej „Wyprawka szkolna” pozwoliło na objęcie pomocą 32 uczniów. Każdy z nich otrzymał zestaw podręczników szkolnych o wartości do 100 zł.

W roku 2004 rozeznano 182 środowiska w związku z przypadającymi jubileuszami (80; 85; 90 i więcej lat) dostarczając paczki i okolicznościowe życzenia. Przedstawiciele Urzędu Miasta odwiedzili 57 jubilatów.

Nasza placówka prowadzi działania zmierzające do zmniejszenia liczby przestępstw przeciwko rodzinie, stosowania przemocy, nadużywania alkoholu, znęcania psychicznego. W ramach profilaktyki mającej na celu zapobieganie narastaniu patologii współpracujemy z:

- kuratorami sądowymi z Cieszyna
- Policją
- Strażą Miejską
- Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ośrodkami leczenia uzależnień
- służbą zdrowia
- Powiatowym Urzędem Pracy
- Ośrodkiem Pracy z Dziećmi i Młodzieżą „Można Inaczej” i działającym przy nim zespołem interdyscyplinarnym
- Kościołami
- organizacjami pozarządowymi
- Gminnym Centrum Informacji dla bezrobotnych
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

Pracownicy socjalni oprócz przeprowadzania postępowań administracyjnych prowadzących do wydania stosownych decyzji prowadzą również szeroko rozumianą pracę socjalną. Pod tym pojęciem rozumie się działalność zawodową mającą na celu wspomaganie osób i rodzin w osiąganiu możliwie pełnej aktywności społecznej oraz w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb bytowych. Praca socjalna prowadzi również do wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzenie pracy socjalnej związane jest ze współdziałaniem z wyżej wymienionymi organizacjami i instytucjami w celu skoordynowania poczynań mających służyć rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin.

Daje się zauważyć zahamowanie wzrostu bezrobocia, co przedstawia poniższa tabela. Większość bezrobotnych ma rodziny, a więc niedostatek finansowy dotyka znacznie większej ilości osób.

Rok	Ilość zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Ustroń – stan na grudzień danego roku	Procentowy wzrost /spadek w stosunku do poprzedniego roku
2000	652	
2001	804	Wzrost o 23,3%
2002	836	Wzrost o 4%
2003	813	Spadek o 2,8%
2004	765	Spadek o 6%

Z pomocy społecznej bez uwzględniania świadczeń rodzinnych ogółem skorzystało 711 rodzin, które liczą 1835 osób. Wynika z tego, że 11,8 % mieszkańców naszego miasta zostało objętych bezpośrednio i pośrednio różnymi formami naszej pomocy.
Pomocą finansową objęto 571 rodzin, które liczą 988 osób.
Przeprowadzono 774 wywiady środowiskowe.
MOPS wydał 1263 decyzje administracyjne z zakresu pomocy społecznej.

Sprawozdanie z działalności Działu Świadczeń Rodzinnych przy Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu za rok 2004.

Od 1 maja 2004r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych, która stworzyła nowy system wsparcia dla rodziny. Celem nowego systemu jest większe wsparcie finansowe oraz adresowanie pomocy do rodzin faktycznie tego potrzebujących. Realizowana jest ona w naszej gminie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Na zasadach określonych w ustawie obsługujemy :

- osoby bezrobotne, którym zasiłki wypłacał Powiatowy Urząd Pracy;
- osoby, którym zasiłki rodzinne wypłacał ośrodek pomocy społecznej;
- osoby korzystające z urlopu wychowawczego;
- osoby samotnie wychowujące dzieci;
- osoby, które pracowały u pracodawcy zatrudniającego nie więcej niż 4 pracowników;
- osoby, którym od maja 2004r. ustalono prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej oraz renty socjalnej.

Prawo do świadczeń rodzinnych przysługuje każdej rodzinie, jeżeli spełnia obowiązujące w ustawie kryterium dochodowe, według którego miesięczny dochód na osobę w rodzinie w 2002 r. nie przekroczył 504,00 zł. netto lub 583,00 zł. w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym oraz spełnia pozostałe warunki wynikające z ustawy.

Ustawa wymienia dwie grupy świadczeń:

- **zasiłek rodzinny z systemem dodatków,**
- **świadczenia opiekuńcze,**

W okresie zasiłkowym od 01.05.2004r. do 31.08.2005r. świadczenia przysługują w następującej wysokości:

- zasiłek rodzinny na pierwsze i drugie dziecko – 43,00 zł.; na trzecie - 53,00 zł oraz na każde następne - 66,00 zł. miesięcznie;
- świadczenie pielęgnacyjne – 420,00 zł. miesięcznie;
- zasiłek pielęgnacyjny – 144,00 zł. miesięcznie (jako jedyna forma wsparcia zapisana w ustawie o świadczeniach rodzinnych, o którą mogą się ubiegać osoby nie spełniające kryteriów dochodowych.)

oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 500,00 zł. jednorazowo;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł. miesięcznie;
- samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek ustawowego okresu jego pobierania – 400,00 zł. miesięcznie;
- samotnego wychowywania dziecka – 170,00 zł. miesięcznie;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do pięciu lat – 50,00 zł i powyżej – 70,00 zł.
- rozpoczęcia roku szkolnego – 90,00 zł. jednorazowo;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (internat) – 80,00 zł. miesięcznie;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazdy) – 40,00 zł. miesięcznie;

W ramach realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych w okresie 01.05.2004r.-31.12.2004r. przyznano i wypłacono następujące świadczenia:

Zasiłki rodzinne w ilości 5626 na łączną kwotę 252.685,00 zł.

Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:

- urodzenia dziecka w ilości 23 na łączną kwotę 11.500,00 zł.
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w ilości 702 na łączną kwotę 297.871,00 zł.
- samotnego wychowywania dziecka utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek ustawowego okresu jego pobierania w ilości 19 na łączną kwotę 7.600,00 zł.
- samotnego wychowywania dziecka w ilości 2497 na łączną kwotę 449.479,00 zł.
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w ilości 217 na łączną kwotę 14.430,00 zł.
- rozpoczęcia roku szkolnego w ilości 424 na łączną kwotę 38.160,00 zł.
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (internat) w ilości 11 na łączną kwotę 880,00 zł.
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazdy) w ilości 443 na łączną kwotę 17.720,00 zł.

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem: 9962 świadczenia na łączną kwotę 1.090.325,00 zł.

Świadczenia opiekuńcze:

- zasiłki pielęgnacyjne w ilości 246 na łączną kwotę 35.424,00 zł.
- świadczenia pielęgnacyjne w ilości 125 na łączną kwotę 52.234,00 zł.

Świadczenia opiekuńcze ogółem: 371 świadczeń na łączną kwotę 87.658,00 zł.

Opłacono 109 składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę **14.801 zł.**

Opłacono 42 składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę **1.503 zł.**

Na podstawie 664 wydanych decyzji, zrealizowano ogółem 10333 świadczenia na łączną kwotę 1.177.983,00 zł.

Pomocą objęto 487 rodzin które liczą 1623 osoby, w tym 244 osoby pobierające dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Ponadto od 01.10.2004r. weszła w życie nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych dotycząca dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka dla osób otrzymujących świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego. W związku z tym jako wyrównanie do pobieranego świadczenia dodatkowo przyznano i wypłacono 530 świadczeń na łączną kwotę 21.613,00 zł.

Warto podkreślić, że utworzony z dniem 01.05.2004r. Dział Świadczeń Rodzinnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustroniu realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych wraz z innymi instytucjami (zakłady pracy zatrudniające powyżej 4 pracowników). Od września 2005 roku krąg osób pobierających zasiłki w naszym dziale poszerzy się o osoby pracujące w zakładach zatrudniających do 20 osób, oraz pobierające świadczenia z ZUS, KRUS. Natomiast od września 2006 roku będziemy jedynym organem na terenie naszej gminy realizującym zadania wynikające z powyższej ustawy.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

1. Zgodnie z art.13 ustawy o pomocy społecznej, „Gmina powinna udzielić schronienia....osobie tego pozbawionej.” Z związku z tym konieczne jest podjęcie działań w kierunku zapewnienia mieszkań socjalnych osobom wymagającym takiej pomocy.

2. W związku z przejściem nowych zadań dotyczących realizacji świadczeń rodzinnych istnieje potrzeba powiększenia bazy lokalowej tak, aby obsługa klientów odbywała się w warunkach bardziej sprzyjających otwarciu się klienta i poznania jego problemów. Pomieszczenia w których przyjmujemy klientów znajdują się na pierwszym piętrze i nie są przystosowane do przyjmowania osób niepełnosprawnych. Obecnie nie posiadamy pomieszczenia na przechowywanie dokumentacji archiwalnej, a także magazynu, w którym można by było przechowywać artykuły z darowizn do przekazywania potrzebującym.